

Evaluatie één jaar Vlaamse Regering Leterme I : Geen ommekeer maar het herstel van de CVP-staat

Inleiding

De regering Leterme I creëerde bij haar aantreden op 22 juli 2004 hoge verwachtingen. “Vertrouwen geven, verantwoordelijkheid nemen” was het motto. Gedaan met paars-groen, gedaan met het ‘government by announcement’, gedaan met de bevoogding door de federale regering. Vanaf nu zou een doortastende regering met een zakelijke stijl het beleid in Vlaanderen in handen nemen en zich enkel nog laten leiden door het algemeen Vlaams belang.

Is de Vlaamse Regering, veertien maanden na haar aantreden, hierin – gedeeltelijk - geslaagd? Kortom, wat is de balans van één jaar Leterme I ?

Rooms-paars : “een regering zonder ‘bezielend project’ en met weinig concrete resultaten” !

Van meet af aan was het duidelijk dat dit een Vlaamse Regering zonder “bezielend project” zou worden, een regering van “moeten”, maar bovenal een “anti-Vlaams Belang”-coalitie.

Hoewel CD&V/N-VA vóór de Vlaamse verkiezingen als doel hadden ‘paars’ te breken, eindigden ze met het Vlaams regeerakkoord van 22 juli 2004 roemloos als kruiwagen van datzelfde paars. Deze onnatuurlijke monstercoalitie wordt bovendien gekenmerkt door heel wat interne tegenstellingen.

Getuige hiervan het “zwijgakkoord”¹ van november 2004, een overeenkomst tussen de Vlaamse meerderheidspartijen met als doel wisselmeerderheden met het Vlaams Belang te verbieden. Men wilde kost wat kost vermijden dat de interne tegenstellingen de Vlaamse Regering zouden verlammen. Verschillende nieuwe parlementsleden van de meerderheid hekelden de voorbije weken en maanden openlijk dit “zwijgakkoord” waardoor het Vlaams Parlement de facto monddood wordt gemaakt.² Zelfs minister-president Leterme stelt : “*Tussen de meerderheidsfracties is de chemie er duidelijk nog niet.*” (DS, 25.08.2005)

---

¹ De meerderheidspartijen beslisten dat er altijd voorafgaandelijk meerderheidsoverleg noodzakelijk is over parlementaire voorstellen die aanleiding zouden kunnen geven tot wisselmeerderheden.

² CD&V-parlementslid Cathy Berx stelde in De Tijd (08.08.2005) : “We hebben nood aan een ‘Spreek en Overleg-akkoord’ en niet aan een Zwijgakkoord. Nu moet alles vooraf overlegd worden. Zonder meerderheidsakkoord kun je geen parlementair initiatief nemen. (...) Uitgerekend in een coalitie met vijf partijen moeten de parlementsleden en de fracties scherper het verschil kunnen maken en duidelijk stellen waar ze inhoudelijk voor staan.”. Bart Martens (SP.A.) : “Er zijn totnogtoe weinig voorstellen van decreet besproken in het parlement. Het zwijgakkoord tussen de meerderheidspartijen eist voorafgaand overleg tussen de fracties over de meeste voorstellen. Daardoor worden tal van ideeën op de lange baan geschoven of vermalen. Er was de voorbije maanden weinig ruimte voor eigen initiatief, deels door het gedwongen huwelijk tussen drie politieke families. En de regering stuurde totnogtoe vooral beleidsnota’s en beleidsvoorstellen naar het parlement . (...) In

Op inhoudelijk-politiek vlak was in het voorbije jaar van een ommekeer geen sprake. Passiviteit en gelatenheid tekenen deze regering en deze meerderheid. Dit blijkt o.a. uit het gering aantal parlementaire initiatieven ingediend door de meerderheid (regering en meerderheidsfracties). De regering Letermé I diende tot nog toe slechts 27 ontwerpen van decreet in (waarvan de overgrote meerderheid technische aanpassingen aan bestaande decreten³ en slechts enkele volwaardige nieuwe decreten zoals het gemeentedecreet en drie kleine en vooral technische verzameldecreten). De meerderheidspartijen dienden precies 25 voorstellen van decreet in waarvan de overgrote meerderheid technische wijzigingen betreft.

Het CD&V-N-VA-kartel kan de belofde ‘ommekeer’ niet realiseren !

CD&V en N-VA hekelden tijdens de vorige legislatuur de ‘ruziecultuur’ van paars-groen. Maar éénmaal in het zadel, bleek de regering Letermé I in hetzelfde bedje ziek te zijn.

Een greep uit het ruime aanbod van ‘fundamentele onenigheden’ in deze regering: de DHL-crisis en uiteraard B-H-V, maar ook de belofde Vlaamse lastenverlaging, de Vlaamse zorgverzekering, de jeugdinstelling in Everberg, het jeugdsanctierecht, de subsidiëring van allochtonenverenigingen, de uitstap uit de kernenergie, de nachtvluchten, het welzijnsdossier, enz.

Eén van de belangrijkste prioriteiten van de CD&V vóór de Vlaamse verkiezingen was het wegwerken van de wachtlijsten in de zorg en in de sociale huisvesting. Na 1 jaar Letermé blijkt ook hier te weinig gerealiseerd te zijn.

Inzake het wegwerken van de wachtlijsten in de zorgsector begint het CD&V-beleid steeds meer te lijken een processie van Echternach. De tijdens de verkiezingscampagne met veel bravoure aangekondigde ommezwaai en inhaalmanoeuvres laten tot op heden jammer genoeg op zich wachten. Eind april 2005 verschenen de nieuwe cijfers over de zorgvragen bij het Vlaams Fonds. Het aantal wachtenden nam in 2004 fors toe : 806 zorgvragen op één jaar. Eind april 2005 kregen 6.426 wachtenden nog altijd niet de dringende zorg die ze nodig hebben. Dit waren er bijna duizend meer dan tijdens de laatste maanden van de paars-groene regering Somers ! Nog steeds wachten meer dan 3.000 mensen op een persoonlijk assistentiebudget en nog steeds zijn er 3.200 gehandicapten die

---

een gedwongen huwelijk gebeurt niet alles van harte en heb je wat meer geduld nodig dan anders. Maar voor mij is er genoeg gekakeld. Nu mogen de eieren stilaan gelegd worden.” (De Tijd, 13.08.2005)

CD&V-parlementslid Johan Sauwens haalde in het voorjaar van 2005 nog veel scherper uit : “De Vlaamse democratie zit in een kramp. Wij, Vlaamse parlementsliden, zijn onze onafhankelijkheid kwijt. Een open, volwassen debat is vandaag onmogelijk. Als parlementslid mag je al blij zijn als een interpellatie binnen de maand behandeld wordt. (...) Het wordt hoog tijd dat er opnieuw een gezond spanningsveld komt tussen regering en parlement. (...) De ontzuivering is vandaag bijzonder groot als ik zie welke betutteling daar doelbewust aan de dag wordt gelegd. Interpellaties kan je hier amper nog houden, want eerst moeten die de goedkeuring krijgen van onder meer de voorzitter, het uitgebreid bureau en de meerderheidsfracties. (...) De stemmingen die er op volgen kunnen immers leiden tot wisselmeerderheden met het Vlaams Belang en dat wil men niet.”. (Het Belang van Limburg, 17.03.2005)

³ Ontwerp van decreet houdende instemming met de overeenkomst van 4 april 2003 tussen de federale overheid en de gewesten met het oog op de verwezenlijking van het programma van het GEN van, naar, in en rond Brussel – wijziging van het kunstendecreet (technische aanpassing) – wijziging van een artikel van het wetboek van de successierechten en wijziging van een artikel van het wetboek van de inkomstenbelastingen – wijziging van het decreet flexibilisering hoger onderwijs.

wachten op een opvangplaats en voor wie opvang en zorg dringend zijn. Eind 2004 telde het Vlaams Fonds in totaal 10.617 geregistreerde zorgvragen van gehandicapten.

Minister Vervotte moest eind 2004 trouwens toegeven dat het wegwerken van de wachtlijsten in de gehandicaptensector trager verloopt dan gepland. Na de eerste begrotingscontrole 2005 kreeg ze van de Vlaamse Regering in totaal 22,5 miljoen euro extra ter beschikking, wat haar zou moeten toelaten om vanaf deze maand (september 2005) 900 nieuwe opvangplaatsen te creëren.

Ook m.b.t. de wachtlijsten voor de rust- en verzorgingstehuizen (RVT's) is er een wachtlijst die 160 miljoen euro middelen vergt voor de komende 6 jaar. Het is duidelijk dat de VIPA-budgetten voor investeringen in rusthuizen (34,4 miljoen euro in 2005) niet zullen volstaan om aan alle investeringsvragen te voldoen. Door de aanzienlijke achterstand worden de programmatienormen niet gehaald. Dit betekent dat dit jaar er meer dan 12.000 woongelegenheden tekort zijn in vergelijking met de demografische behoefte. Ondertussen groeit het aantal zorgbehoevende bejaarden in Vlaanderen met rasse schreden.

Ook hier kon de CD&V niet voor de beloofde 'ommekeer' zorgen !

Het is ook nog steeds wachten op de door de CD&V in hun Vlaams verkiezingsprogramma beloofde 10.000 kinderopvangplaatsen binnen het aanbod van de erkende en gesubsidieerde opvang. Dit aantal werd in het Vlaams Regeerakkoord trouwens al herleid tot 5.000 plaatsen die slechts tegen het einde van de legislatuur (in 2009) zouden worden gerealiseerd. Het blijft wachten op het "Strategisch Plan Kinderopvang" van minister Vervotte waarbij zich nu al een discussie met de VLD aandient die er voor pleit om dienstencheques voor kinderopvang mogelijk te maken. De CD&V had het tijdens de verkiezingscampagne ook over de realisatie van een 13de maand kinderbijslag, uit te betalen in september om de financiële kopzorgen bij het begin van het schooljaar te vermijden. Ook hier horen we niets meer van....

Minister Keulen van zijn kant slaagt er niet in enige vaart te krijgen in de procedures en de afstemming tussen de verschillende actoren bij de realisatie van sociale woningen waardoor het aantal aanvragen⁴ - alhoewel er momenteel geen actuele cijfers zijn - nauwelijks of niet is gezakt. In 2004 werden er trouwens slechts 2.371 sociale woningen opgeleverd terwijl er dit in 2002 nog 2.845 waren ! Minister Keulen geeft overigens toe dat de aanzienlijke verhoging van de budgetten in de vorige legislatuur niet een gelijklopende verhoging van de bouwcapaciteit en bouwprestaties van sociale huisvestingsmaatschappijen tot gevolg had. De minister schijnt zich overigens te realiseren dat er van een doorgedreven wegwerken van de wachtlijsten niets in huis komt en pakt nu uit met de mededeling dat er eigenlijk geen woningnood in Vlaanderen is en dat de wachtlijst meer op woonwensen dan op woonbehoeften wijst : *"Juist omdat de aantrekkelijkheid van de sociale-huisvestingssector zeer groot is, zal die wachtlijst altijd blijven bestaan. (...) Als ik er morgen 54.000 sociale woningen bij bouw, zal die wachtlijst niet weggewerkt zijn."* (GVA, 19.09.2005).

Inzake het inburgeringsbeleid van de Vlaamse Regering blijft de bevoegde minister Marino Keulen voorlopig steken in de goede intenties. De inburgeringstrajecten

---

⁴ Eind december 2003 waren er 72.387 kandidaat-huurders geregistreerd en eind december 2001 bedroeg het aantal kandidaat-huurders 69.645.

werden niet gekoppeld aan een proef en aan de verblijfsvergunning. Ze gelden bovendien alleen voor nieuwkomers en niet voor de hier verblijvende vreemdelingen. Bovendien blijft het dweilen met de kraan open, zolang de federale immigratiewetgeving niet wordt verscherpt naar Nederlands en Deens voorbeeld.

Een economisch relancebeleid in Vlaanderen na één jaar Leterme ?

Van een economisch relancebeleid is na één jaar Leterme geen sprake. Van het wegwerken van de administratieve overlast die ondernemers verplettert is nog maar weinig in huis gekomen en ook de werkloosheid in Vlaanderen blijft ook onder de regering Leterme gestaag groeien. Het aantal faillissementen is voor dit jaar al opgelopen tot 5.090. Tegen dit ritme dreigt het aantal faillissementen in 2005 andermaal boven de 8.000 uit te stijgen. Vorig jaar waren er in Vlaanderen ook al 8.025 faillissementen en in 2003 gingen 7.629 bedrijven over de kop. Na acht maanden belooft het banenverlies 12.200. Eind augustus 2005 waren er in Vlaanderen 265.845 niet-werkende werkzoekenden (in juli 2004 waren het er 241.476) en bedroeg de Vlaamse werkloosheidsgraad (de verhouding tussen het aantal werkzoekenden en de beroepsbevolking) 9,7 % (tegen 9 % in juli 2004, 9,1 % in augustus 2003 en 7,7 % in augustus 2002). In de leeftijdsgroep van 15 tot 64 jaar is in Vlaanderen 63 % aan de slag waarmee wij op de voorlaatste plaats staan in Europa. De werkzaamheidsgraad van werknemers boven de 55 jaar bedraagt amper 26 %, waarmee we op de laatste plaats staan. Ondertussen neemt de loonkostenhandicap verder toe. De loonkosten zullen door de hoge inflatie nog naar boven gestuwd worden.⁵

Kan deze Vlaamse regering voor de Vlaamse werknemers en werkgevers het tij doen keren ? Het regeerakkoord staat bol van de goede intenties terzake en de ministers Peeters en Moerman hebben in hun eerste jaar al enkele goede aanzetten gegeven, maar worstelen, zoals reeds aangehaald, met de erfenis van het paars-groene verleden.

Objectieve cijfers tonen aan dat er een enorme terugval is van de buitenlandse investeringen in Vlaanderen. De buitenlandse investeringen in Vlaanderen bedragen momenteel slechts de helft van wat ze in 2001 waren.⁶ Vlaanderen telde in 2001 30 % meer buitenlandse investeringsdossiers die 67 % meer jobs opleverden dan nu.

Welke toekomstvisie heeft de Vlaamse Regering m.b.t. het verhogen van de activiteitsgraad bij de 55-plussers, het creëren van meer jobs, het wegwerken van de structurele handicap van onze economie de hoge arbeidskosten ? Welke is de visie van de Vlaamse Regering op een eventuele verschuiving van sociale lasten op arbeid naar een BTW-verhoging ? Hoe wil Leterme de 'dynamisering van de arbeidsmarkt' realiseren ?

---

⁵ De loonkosten zijn in België blijkens een vergelijkende studie van het Institut der Deutschen Wirtschaft (IW) trouwens de op vier na hoogste ter wereld !

⁶ De evolutie van het aantal buitenlandse investeringsprojecten in Vlaanderen volgens de gegevens van de Dienst Investeren in Vlaanderen (DIV) en de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappijen (GOM's) is duidelijk : van 205 dossiers in 2000 naar 132 dossiers in 2003. Pas in 2004 is een kleine kentering gekomen. De evolutie van de buitenlandse investeringsbedragen toont een daling van 2,70 miljard euro in 2001 naar 1,1 miljard euro in 2004.

De Vlaamse Regering koppelde het engagement om de extra's uit de gewestbelastingen dit jaar niet uit te geven (om de federale begroting te laten kloppen) aan meer inspraak bij het eindloopbaandebat en de financiering van de sociale zekerheid. Vlaams Belang kijkt met interesse uit naar die invulling van 'meer inspraak'. Of stelt Leterme zich tevreden met een zeer bescheiden zitje aan de federale onderhandelingstafel? Waar kan de Vlaamse Regering deze dagen en uren in de debatten over het loopbaaneinde en de financiering van de sociale zekerheid en de welvaartsvastheid van de pensioenen een rol van betekenis spelen? De vraag stellen is ze beantwoorden... Ondertussen zal de Vlaamse Regering ook volgend jaar andermaal een cruciale rol moeten spelen bij het in evenwicht houden van de federale begroting, waarbij het Planbureau al berekende dat de regering Verhofstadt 4,6 miljard euro zal moeten besparen. De conclusie is tegelijkertijd simpel en pijnlijk: ook onder Leterme I beschikt Vlaanderen niet over de essentiële hefboomen om een eigen sociaal-economisch beleid te voeren.

De Vlaamse Regering een "investeringsregering" ?

De paars-groene regeringen van de minister-presidenten Dewael en Somers waren de kampioenen van de aankondigingspolitiek, het zogenaamde 'government by announcement'.

In de praktijk bleken de vele plannen en voorstellen van paars-groen ofwel onuitvoerbaar en niet-realistisch ofwel wel te duur.

Toegegeven, de nieuwe Vlaamse Regering kreeg geen fraaie erfenis en mocht het voorbije jaar dan ook vooral puin ruimen. Heel wat lijken – vooral financiële – vielen uit de kast. Geen makkelijke opgave. De begroting 2004 kon enkel en alleen in evenwicht gebracht worden door een aantal kunstgrepen uit te voeren (600 miljoen euro aan éénmalige opbrengsten, verkopen en verhuren van kantoorgebouwen). Al maandenlang klinkt het dat er geen centen zijn om grote nieuwe projecten op te starten. De hamvraag is in hoeverre er wel voldoende middelen voor de toekomst zijn...

De Vlaamse Regering staat nochtans voor cruciale uitdagingen: de werkloosheid en het aantal faillissementen nemen toe, de schoolinfrastructuur is in veel gevallen aan vernieuwing toe, investeringen dringen zich op in het technisch- en beroepsonderwijs, het milieubeleid moet dringend nieuwe middelen krijgen om garant te kunnen staan voor ondermeer de inhaalbeweging rond de zuivering van het afvalwater. Zonder bijkomende investeringen in openbaar vervoer en wegeninfrastructuur staan we straks met zijn allen in de file en de zorgsectoren en de sociale-huisvestingssector blijven kampen met lange wachtlijsten. Met de vergrijzing voor de deur zal men niet ontsnappen aan noodzakelijke bijkomende investeringen. De landbouwsector kijkt reikhalzend uit naar het nieuwe mestdecreet waarbij de Vlaamse Regering kleur zal moeten bekennen en ook omtrent de betaalbaarheid van de Vlaamse zorgverzekering zullen knopen moeten worden doorgehakt.

Wat de Vlaamse zorgverzekering betreft is de kans reëel dat de jaarlijkse bijdrage van 25 euro wordt geïndexeerd en dus zal verhogen. Minister-president Leterme geeft ondertussen toe dat de premie te laag is om de uitgaven te dekken. Wellicht zal ook deze maatregel niet volstaan om de zorgverzekering financieel gezond te

maken. De VLD gaf alvast aan dat voor haar een verhoging van de premie voor de zorgverzekering niet bespreekbaar is en dat Minister Vervotte maar de tering naar de nering dient te zetten. Ondertussen is ook duidelijk geworden dat de Vlaamse Regering de Elia-heffing, die de prijsdalingen in de elektriciteit- en gasfacturen van het voorjaar weer ongedaan maakt, blijft handhaven ondanks de nadrukkelijke vraag van minister Peeters naar een halvering in 2006 en nadien een volledige vrijstelling. De Vlaamse Regering slaagde er vorige vrijdag niet in voldoende compensaties te vinden voor de 172 miljoen euro die de Elia-taks de gemeenten volgend jaar zou opbrengen. De VLD had nochtans aangegeven dat zij minister Peeters wilde steunen in diens pleidooi voor een afschaffing en eiste dat de Vlaamse Regering op zoek zou gaan naar bijkomende besparingen om een en ander te compenseren. Het leverde de zogenaamd 'ondernemingsvriendelijke' regering Leterme de banbliksems op van Unizo, Voka en de Boerenbond : *"Het is onbegrijpelijk en onaanvaardbaar dat de regering de Vlaamse bedrijven in tijden van veel te hoge energiekosten en een slabakkende conjunctuur opzadelt met een extra taks"*. En hoe zal de Vlaamse Regering de onderwijsvakbonden paaien die er op wijzen dat minister Vandenbroucke de al lang toegezegde verhoging van het vakantiegeld twee maal aan hen probeert te verkopen ?

De vraag kan dus zeker gesteld worden of deze regering ooit wel een 'investeringsregering' zal kunnen zijn ?

De SERV temperde in haar begrotingsadvies van 13 juli 2005 de financiële verwachtingen. Voor 2006 raamt de SERV de nettobeleidsruimte op 255 miljoen euro, dat is 13 miljoen euro minder dan de Vlaamse Regering die raamt dat ze 268 miljoen euro ter beschikking zal hebben om nieuwe beslissingen uit te voeren. De SERV : *"Als de Vlaamse Regering alle afspraken wil nakomen, zal die beleidsruimte onvoldoende zijn. Alleen al de beloften inzake CAO's voor leraren, personeel welzijnssector en de chauffeurs van De Lijn kosten 100 miljoen euro, juridische verplichtingen (150 miljoen euro), de Aquafin-afbetalingsschijf (21 miljoen euro) en het correct uitvoeren van het Innovatiepact (140 miljoen euro) overschrijden dit bedrag."*⁷

Volgens de SERV moet de Vlaamse Regering volgend jaar 218 miljoen euro besparen in plaats van de 75 miljoen euro die ze vooropstelt. M.a.w. voor het sociaal-economisch Impulsfonds dat Minister Vandenbroucke en Minister-President Leterme aankondigden is er dan geen geld, evenals voor de aangekondigde extra maatregelen voor De Rand en het Limburgplan. Of plant de regering elders besparingen ?

De meerjarenbegroting diende na het akkoord met de federale regering te worden bijgeschaafd. Bij de opmaak van het Vlaams Regeerakkoord werd uitgegaan van een totaal van 1,95 miljard euro aan nieuwe beleidsruimte in 2009. Volgens de nieuwe cijfers van de Vlaamse Regering (begin juli 2005) zou er in totaal in 2009 2,15 miljard euro extra beleidsruimte zijn.

De SERV is echter voorzichtiger en raamt in zijn begrotingsadvies de ruimte 300 miljoen euro lager, met name 1,85 miljard euro. De SERV houdt rekening met lagere inkomsten uit gewestbelastingen en economische groei en met hogere uitgaven voor een aantal posten (o.a. de dotatie aan de VRT, de overheidsuitgaven voor

---

⁷ SERV-begrotingsadvies, 13 juli 2005.

thuisverpleging, stijging van de uitgaven voor De Lijn, enz...). De SERV is van oordeel dat 300 miljoen euro van de beleidsruimte waar de regering van uitgaat niet kan aangewend worden voor nieuwe initiatieven zonder dat bij ongewijzigd beleid er nog een extra heroriëntatie gebeurt op de overige kredieten of zonder dat andere ingrepen noodzakelijk zijn.

De mantra van de Vlaamse Regering is nu al maandenlang de zgn. 'alternatieve financieringsmechanismen'. Feit is dat hier in de realiteit nog zeer veel onduidelijkheid over bestaat en dat zelfs leden van de meerderheid zoals N-VA-parlementslid Jan Peumans openlijk hun scepsis laten blijken : *“Als een minister zegt dat hij iets zal doen moet hij kleur bekennen en er ook bij zeggen hoe hij het zal betalen. Ze hebben het hier vaak over alternatieve financiering. Ik heb op papier al veel van die financieringsmodellen gezien, maar heb je op het terrein al veel geslaagde voorbeelden ervan gezien ? Ik niet.”* (De Tijd, 10.08.2005). Specialisten zeggen nu al dat er aan alternatieve financiering als oplossing voor de financiering van openbare infrastructuurwerken ook ernstige nadelen zijn verbonden. Vaak levert alternatieve financiering de overheid niets meer op dan een duur, tijdelijk uitstel (en spreiding) van betaling.

Minister-President Leterme : “le futur premier” ?

Op communautair vlak heeft Leterme met de niet-splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde de kans gemist van de Vlaamse Regering een slagkrachtige en te duchten speler op het communautaire schaakbord te maken. Tijdens en na het B-H-V-debacle heeft Leterme vooral laten blijken dat hij compromisbereid is en zich inschakelt in het overleg- en praatmodel waarbij Vlaanderen telkens opnieuw het onderspit delft. De aanvullende regeringsverklaring van 18 mei 2005 was niet veel meer dan een doekje voor het bloeden en een herhaling van de in het Vlaams regeerakkoord en in de beleidsnota Vlaamse Rand eerder aangekondigde maatregelen. In plaats van de PS de wacht aan te zeggen en duidelijk te laten blijken dat hij het Waalse ‘njet’ betreffende B-H-V niet aanvaardt, bakt Leterme zoete broodjes met de PS. Na het debacle van B-H-V de oude CVP-paraplu opentrekken en de handen in onschuld wassen, getuigt uiteraard van weinig rechtlijnigheid. CD&V kon de splitsing doorduwen wanneer ze haar kaarten in de Brusselse Regering hadden uitgespeeld en haar Vlaamse coalitiepartners voor de keuze had gesteld : B-H-V splitsen of een regeringscrisis. In plaats daarvan koos Yves Leterme voor de zoveelste knieval voor de PS en richtte de CD&V haar pijlen op premier Verhofstadt. Want daar ligt de volgende uitdaging voor de Vlaamse minister-president : het federale premierschap.

De minister-president heeft tijdens de nieuwsarme vakantiemaanden ook laten blijken dat hij, zoals het een Belgisch premier past, graag van alle walletjes tegelijk eet : hij was de eerste minister-president die op de Vlaamse feestdag zijn collega's uit andere regeringen uitnodigde, klapte naast Albert II enthousiast in zijn handen bij de viering van 175 jaar België en zat met hetzelfde gemak op de IJzerbedevaart ook vrolijk te glunderen naast de B-H-V-onderhandelaar en Spirit-voorzitter Geert Lambert.

Minister-president Leterme wil premier worden... zoveel is duidelijk en N-VA-voorzitter Bart De Wever wil hem hier graag mee helpen met zijn pleidooi voor een

federale tripartiete regering waar niemand elkaar nog zou “beloeren”. De N-VA-voorzitter verklaarde n.a.v. de vraag of hij zichzelf in een regering met de PS zag functioneren : *“Waarom niet ?(...) Maar ik geloof niet in revolutionaire methodes. België zal verdwijnen door evolutie. Intussen moet je onderhandelen, ook met de PS.”*. (DM, 25.07.2005)

Het ambt van Vlaams minister-president is voor Yves Leterme vandaag de dag niet meer of minder dan een tussenstation, een opstapje naar de federale regering. Hierover ondervraagd in ‘De Zevende Dag’ van 4 september 2005 luidde het antwoord trouwens : *“Of ik mijn termijn uitdoe als minister-president ? Je weet nooit, één week is lang in de politiek.”*. Vrij vertaald uit het Wetstratees : *“Als de electorale verhoudingen het mogelijk maken word ik premier”* !

Conclusie : “Leterme I : veel geblaat maar weinig wol !”.

Alhoewel Leterme I de indruk wekt ‘zakelijk en degelijk’ te besturen, is er na één jaar rooms-paars absoluut geen sprake van een ommekeer. Net zoals bij paars-groen is de perceptie belangrijker dan de feiten. Rooms-paars verschilt nauwelijks van paars-groen waarbij het er op aan komt via allerlei beloftes de burgers met een kluitje in het riet te sturen. Van veel concrete beslissingen of van ernstig wetgevend werk is nauwelijks sprake.

Na het fiasco van de Vlaamse Regering betreffende B-H-V liggen alle communautaire onderhandelingen lam en heerst op communautair vlak de rust van het kerkhof.

Eén jaar Leterme I bewijst nogmaals dat monstercoalities naar Antwerps model niet werkzaam zijn. Het gebrek aan gemeenschappelijk doel en gezamenlijke visie zorgt voor verlamming en chaos.

Voor de media is – na zes jaar paars – alles wat Leterme en bijgevolg ook de Vlaamse Regering doet goed, schitterend en fantastisch. De ontgoocheling in Verhofstadt en het voorbehoud tegen het Vlaams Belang zorgt ervoor dat Leterme zich zowat alles mag permitteren en ‘carte blanche’ krijgt. De witte broodsweken van Leterme in de media duren dan ook wel heel erg lang.

De speeltijd is echter voorbij en wie zich geen rad voor de ogen laat draaien merkt al gauw wat de – nauwelijks verborgen – geheime agenda van Leterme is. De CD&V federaal opnieuw in het zadel hijsen en Verhofstadt van de troon stoten door zelf eerste minister te worden. De Vlaamse Regering is een privé-propagandamachine

van en voor Yves Leterme geworden en is, ook nu weer, herleid tot een reservebank voor het federale parlement. Van concreet beleid, laat staan van een – belofde – ommekeer is nauwelijks sprake. De restauratie van de CVP-staat is het enige wat Leterme drijft.

**De balans van één jaar Vlaamse Regering :
een regering zonder groot project met weinig
realisaties**

**Evaluatie en quoteriq per
beleidsdomein/minister**

Ruimtelijke Ordening, Financiën en Monumentenzorg (Minister Dirk Van Mechelen) : 9/10

Ruimtelijke ordening

Minister Van Mechelen blijft sleutelen aan het basisdecreet op de ruimtelijke ordening van mei 1999. Het decreet is sinds 1999 maar liefst 13 maal gewijzigd. Alhoewel het niet eenvoudig is voor de lokale besturen en voor de burgers om zich steeds aan te passen aan de wijzigende regelgeving evolueert het beleid langzaam maar zeker in de goede richting.

Tijdens dit eerste jaar beperkten de initiatieven zich tot een zoveelste wijziging van het decreet houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening. De lokale besturen kregen twee jaar uitstel i.v.m. het voldoen aan de voorwaarden om zelfstandig vergunningen te kunnen verlenen. Dit was ook dringend nodig want veel gemeenten en steden zouden de einddatum van 1 mei 2005 nooit hebben gehaald. Het is duidelijk dat minister Van Mechelen tijdens de vorige legislatuur de hoeveelheid en moeilijkheidsgraad van het werk heeft onderschat, maar bovendien wijzigden ook de technische bepalingen voortdurend waaraan de registers moeten voldoen en laat de controle door Arohm van de ontwerpregisters lang op zich wachten.

Minister Van Mechelen wil het decreet houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening en het decreet betreffende de ruimtelijke ordening ook de volgende maanden verder herzien.

Het is ook duidelijk dat de ruimtelijke ordening steeds meer te maken krijgt met sectorale regelgeving die een invloed heeft op de planning of vergunningverlening (bv. de watertoets uit het decreet integraal waterbeleid, MER's, erfgoeddecreet, enz...). Op lokaal niveau komt dit allemaal samen en het is dan ook van groot belang dat vanuit gestroomlijnd en vroegtijdig overleg de verschillende regelgeving naadloos op elkaar aansluit. Welke initiatieven zal minister Van Mechelen hier nemen ?

Er is nog steeds geen grondbeleidsplan. Dit werd al in 2002 aangekondigd. Ondertussen blijven de gemeenten op hun honger zitten om een actiever grondbeleid te kunnen voeren en blijven de grondprijzen door allerlei factoren de hoogte ingaan.

Het is wel zeer positief dat Van Mechelen blijkbaar definitief af wil van de 'afbraakpolitiek' bij onvergunde woningen en kiest voor boetes die gelijkstaan met de meerwaarde op de overtreding. Het duurde wel erg lang voor de Hoge Raad voor het Herstelbeleid werd geïnstalleerd, een onafhankelijk rechtscollege, dat bindend advies zal geven over de eisen van de ambtenarij tegenover bouwovertreeders.

Van Mechelen's beleid tijdens het eerste jaar van deze legislatuur is trouwens een verderzetting van zijn beleid van de voorbije jaren. Positief waren hier de grotere rechtszekerheid voor zonevreemde eigenaars en de grondprincipes van het verjaringsdecreet.

Financiën

Op het vlak van Financiën twijfelt vriend noch vijand aan de vakbekwaamheid van de minister. Van Mechelen presenteerde al zeven begrotingen op rij met een overschot waarbij de Vlaamse Regering erin slaagde om de Vlaamse schulden op vijf jaar tijd meer dan te halveren. De minister presteert echter binnen het financiële kader dat de federale staat voor de gemeenschappen en gewesten uitwerkte en laat dus via allerlei akkoorden binnen het overlegcomité door (extra) begrotingsinspanningen van Vlaanderen keer op keer de federale begroting in evenwicht houden (bvb. het doorstorten van de Aquafin-gelden en het door de Vlaamse Regering niet-uitgeven van de fiscale meerinkomsten). Vlaanderen draagt in 2005 bvb 550 tot 600 miljoen euro bij om de globale overheidsfinanciën in evenwicht te houden.

Openbare Werken, Energie en Leefmilieu (Minister Kris Peeters) :

8/10

Openbare Werken

Minister van Openbare Werken Peeters windt er geen doekjes om : *“Vlaanderen heeft zijn infrastructuur te lang verwaarloosd. Dit moet een investeringsregering zijn.(...) Vlaanderen moet opnieuw een normaal investeringsniveau halen. Dat hebben we niet meer. De statistiek van de OESO spreekt boekdelen. Alleen Oostenrijk investeert vandaag minder dan België, maar dat land heeft in de jaren 80 en 90 een vrij hoog investeringsniveau behouden. Wij zitten al 15 jaar op dat uiterst lage niveau. De reguliere begroting moet meer investeringen omvatten. Dat kun je niet realiseren van de ene dag op de andere. Er zijn immers nog veel behoeften, sociale bv. Bovendien is de vereiste inhaaloperatie zo groot, dat dit niet binnen een redelijke termijn te realiseren valt met gewone begrotingsmiddelen. Mijn administratie berekende bvb dat de wegwerking van de achterstand in het wegenonderhoud 328 miljoen euro vergt.”*

De uitdagingen voor deze Vlaamse Regering op het vlak van infrastructuur zijn inderdaad enorm : het verbeteren van de doortochten in de bebouwde kommen, de aanpassing van fietspaden, enz. waarbij we opnieuw uitkomen bij de piste van de alternatieve financiering en inkomsten via het wegenvignet, dat nu al weer op de lange baan is geschoven.

De Vlaamse Regering had het ook vóór de zomer al steevast over de zgn. “alternatieve financieringsmechanismen”. Feit is dat hier in de realiteit nog zeer veel onduidelijkheid over bestaat en dat zelfs leden van de meerderheid zoals N-VA-parlementslid Jan Peumans openlijk hun scepsis laten blijken : *“Als een minister zegt dat hij iets zal doen moet hij kleur bekennen en er ook bij zeggen hoe hij het zal betalen. Ze hebben het hier vaak over alternatieve financiering. Ik heb op papier al veel van die financieringsmodellen gezien, maar heb je op het terrein al veel geslaagde voorbeelden ervan gezien ? Ik niet.”*. (De Tijd, 10.08.2005) Specialisten zeggen echter nu al dat er aan alternatieve financiering als oplossing voor de financiering van openbare infrastructuur ook ernstige nadelen zijn verbonden. Vaak levert alternatieve financiering de overheid niets meer op dan een duur, tijdelijk uitstel en spreiding van betaling. Het zal van groot belang zijn om een doordacht financieringsmodel te ontwikkelen.

De Vlaamse Regering bereikte wel een akkoord met Nederland over de verruiming van de vaargeul van de Schelde zodat schepen met een diepgang tot 13,10 meter van en naar de haven van Antwerpen kunnen varen, onafhankelijk van het getij. Wat het wegwerken van de zgn. ‘missing links’ en de multimodale ontsluiting van de havens van Zeebrugge en Antwerpen betreft, is het duidelijk dat de Vlaamse Regering hiervoor volledig afhankelijk is van de budgettaire mogelijkheden waardoor één en ander ook onder de regering Letermé één grote processie van Echternach aan het worden is.

Leefmilieu

Minister Peeters reorganiseerde via het programmadecreet de watersector waarbij hij duidelijk maakte dat de grote inhaaloperatie voor waterzuivering vanuit de gemeenten via o.a. een extra rioolbelasting zou moeten komen. De uitbouw van de zogenaamde benedenbouw van ons rioleringsnet blijft een fundamenteel probleem waardoor de realisatie van de Europese Waterrichtlijn steeds meer in het gedrang komt.

De minister realiseerde tevens een BTW-akkoord rond de NV Aquafin maar van een herschrijven van de beheersovereenkomst en het opleggen aan Aquafin van nieuwe resultaatsverbintenissen is nog steeds geen sprake. Het is duidelijk dat de vorige Vlaamse regeringen rond het dossier Aquafin een aantal ernstige fouten hebben gemaakt. Op een bepaald moment zijn de investeringen zwaar terug gevallen, op een moment dat er juist veel meer investeringen nodig waren inzake waterzuivering.

Wat bodemsanering betreft, is het duidelijk dat de financiële inspanningen van het verleden onvoldoende zijn geweest. Een alternatieve financiering in samenwerking met de privé-sector zal hoe dan ook nodig zijn. De Vlaamse Regering maakte dit jaar amper 10 miljoen euro vrij voor bodemsanering.

Ook de administratieve rapporteringslast voor heel wat gemeenten en provincies is nog niet verminderd. Acht op tien gemeenten in Vlaanderen ondertekenden de samenwerkingsovereenkomst milieu met de Vlaamse overheid, maar kreunen wel onder de administratieve lasten m.b.t. milieu (lokale overheden moeten werken aan de opmaak van DuLo-waterplannen, reductieplannen inzake de aanwending van bestrijdingsmiddelen, rapportering inzake afval, milieujaarprogramma's, enz....) Er is ook nog steeds geen eenduidige milieuregelgeving en dito handhaving zodat deze breed maatschappelijk kan worden gedragen.

Positief was de intentie van Peeters om de Europese normeringen als streefdoel te beschouwen maar zonder echter nodeloos heiliger te willen zijn. Het Vlaams Belang kon zich ook achter de heroriëntatie van de middelen voor het natuur- en bosbeleid scharen en het aantrekkelijk maken van bosbezit en bosbehoud voor eigenaars die aldus meer betrokken worden. Ook het Vlaams Belang heeft de positieve indruk dat minister Peeters globaal gezien inspanningen doet om de ecologie meer af te stemmen op de economie.

Wat wel te wensen over laat, is de uitvoering van het decreet integraal waterbeheer. Een aantal hefboomen tegen het probleem van de wateroverlast kunnen bij gebrek aan uitvoeringsbesluiten nog steeds niet worden gerealiseerd. Zoals steeds zijn er tal van administraties en bestuursniveaus bij betrokken, wat de zaken er niet eenvoudiger op maakt.

En dan is er op het vlak van leefmilieu nog het immense probleem met de nachtvluchten en de geluidsnormen van de luchthaven van Zaventem. Krachtens een gerechtelijk arrest moet de federale regering vanaf 15 oktober aanstaande een dwangsom betalen als nog eens over Brussel wordt gevlogen en met de gewesten onderhandelen voor een definitieve oplossing. De Brusselse gemeenten verzetten zich nu al tegen de bevraging van het Vlaams Gewest over de toekomst van de regio rond de luchthaven. Vlaams minister Peeters wil vanaf 2008 (na de herstructurering van DHL) een beduidende vermindering van het aantal nachtvluchten om uit de impasse te geraken, wat nu al de wenkbrauwen doet fronsen van de vakbonden en

van de VLD. Om de kakafonie compleet te maken wil federaal minister Landuyt een verkavelingsstop rond Zaventem, wat dan weer afwijzende reacties uitlokt van Minister Van Mechelen en de burgemeesters waarbij de burgemeester van Zaventem zelfs een referendum wil over het nachtlawaai ! De VLD wil helemaal niet dat het aantal nachtluchten in het post-DHL-tijdperk wordt afgebouwd ! Het is ten zeerste de vraag of de Vlaamse Regering over de nachtluchten een coherent en eensgezind standpunt zal kunnen innemen!

Energie

Minister Peeters heeft de voorbije maanden geprobeerd om het Vlaamse energiebeleid te verzoenen met de economische belangen van Vlaanderen. Het Vlaams allocatieplan 2005-2007 voor CO₂-emissierechten werd goedgekeurd, waarbij alle economische entiteiten de nodige emissierechten voor deze periode hebben verworven. Er werd ook een benchmarking- en auditconvenant met de bedrijfswereld afgesloten.

Toch is het duidelijk dat de minister veel te weinig instrumenten tot zijn beschikking heeft om een echt volwaardig Vlaamse energiebeleid uit te werken. Er zijn op het vlak van energie geen homogene bevoegdheidspakketten. Het is bvb nog steeds niet duidelijk of het nachttarief voor stroom uitgebreid wordt naar het hele weekend. De Raad van State sprak zich uit tegen dit voornemen van de Vlaamse Regering, omdat Vlaanderen niet zou bevoegd zijn. Minister Verwilghen heeft nu de CREG gevraagd de effecten van de uitbreiding van het nachttarief op de stroomprijzen te onderzoeken.

De Vlaamse Regering dient haar actieradius ter zake te beperken tot regelgeving rond hernieuwbare energie (Actieplan rond groene stroom) en energiebesparing (zie de energie-audits en het energieprestatiebesluit) door bedrijven en particulieren. Toch voert Peeters een degelijk beleid en durft zich zelfs uit te spreken tegen de sluiting van de kerncentrales en de federale Elia-heffing.

Maar zoals aangehaald kan Peeters vaak niet anders dan mistoestanden bij de federale overheid aanklagen, zoals de niet correct werkende vrije elektriciteitsmarkt.

Onderwijs, De Rand en Werk (Minister Frank Vandenbroucke) : 7/10

Frank Vandenbroucke toonde tijdens dit eerste regeringsjaar zijn waarde als technische vakminister maar faalde uitdrukkelijk op het vlak van de communicatie.

Onderwijs

Het beleid van minister Frank Vandenbroucke m.b.t. onderwijs viel op door allerlei grote hervormingsplannen waarbij de minister voortdurend zijn slechte gewoontes herhaalde om eerst met de pers en pas in tweede orde met de Vlaams Parlementsleden en de vakbonden te communiceren.

De Vlaamse Regering staat ook voor belangrijke CAO-onderhandelingen met de onderwijsvakbonden. Deze laatste zijn alvast niet tevreden met de 215 miljoen euro die Minister Vandenbroucke beschikbaar heeft voor nieuwe onderwijs-CAO's: *"De minister zet ons nu met de rug tegen de muur. (...) Ook het totale aandeel van onderwijs in de Vlaamse begroting blijft slinken. Proportioneel zouden we 900 miljoen euro van de extra beleids marge moeten krijgen in plaats van 600 miljoen euro extra. Onderwijs interesseert deze Vlaamse Regering duidelijk niet."* (DM, 25.08.2005). De minister moet van die 215 miljoen euro blijkbaar ook nog de in een vorige CAO toegezegde, maar nog niet uitgevoerde, verhoging van het vakantiegeld (tot het niveau van de Vlaamse ambtenaren) betalen en wil deze verhoging blijkbaar twee keer verkopen in een CAO. Bovendien ervaart Frank Vandenbroucke het parlement als een rem in de verwezenlijking van zijn standpunten en beleid. Inhoudelijk overleg met de commissie Onderwijs is vrijwel onbestaande. Hij communiceert eerst met de pers, geeft weinig tot geen stukken of documenten ter overleg of ter informatie uit handen en stelt de commissie tenslotte voor quasi voldongen feiten (of houdt de tijdslimiet zeer kort zoals bij het Onderwijsdecreet XV). Wanneer de onderwijswereld dacht dat de decretendarree na minister Vanderpoorten zou ophouden komt bedrogen uit. Vandenbroucke wil de spreekwoordelijke moeder van alle hervormingen in het onderwijs realiseren via zijn obsessie omgaan met het concept van de 'gelijke kansen' en zijn finale bedoeling om een onderwijseenheidsworst te creëren. Tegelijkertijd zou een nieuw financieringsmechanisme de mirakeloplossing en de grote trukendoos voor de toekomst zijn waarbij zowel volledig gratis basisonderwijs, de fiscale aftrekbaarheid van inschrijvingsgelden, enz... zou worden gerealiseerd. Dit nieuwe financieringsmechanisme, waarbij nog altijd niemand weet hoe dit precies in elkaar zal steken, zou ook expliciet rekening gaan houden met 'gelijke onderwijskansen'. Ook de kwaliteit van de lerarenopleiding zou worden opgeofferd op het altaar van het beleid rond 'gelijke onderwijskansen' waarbij alles uiteindelijk draait rond de positie van allochtone leerlingen in het Vlaamse onderwijs... Minister Vandenbroucke vindt trouwens dat *"deze regering niet goed bezig is op het vlak van allochtone jongeren"* (DM, 01.09.2005). Volgens Vandenbroucke is de kloof tussen leerlingen van wie de thuistaal niet het Nederlands is met de anderen nergens zo groot als in Vlaanderen. Vandenbroucke wil op financieel vlak extra inspanningen leveren om deze kloof te dichten, maar gaat voorbij aan het gegeven dat de zgn. Pisa-cijfers duidelijk stellen dat niet zozeer de kansarmoede hier de belangrijkste oorzaak is, maar wel een cultureel-attitudinaal probleem, nl. de gebrekkige motivatie bij allochtone jongeren.

Ondertussen komen er besparingen in het secundair en volwassenenonderwijs waarbij de leerlingenstijging niet wordt omgezet in extra banen...

De Rand

M.b.t. de Vlaamse Rand heeft Frank Vandenbroucke nog niet veel potten kunnen breken. De Vlaamse Regering ging er prat op dat ze terzake een ministerambt ging creëren met horizontale bevoegdheden. Maar evenzeer als zijn voorganger is en blijft hij ten allen tijde afhankelijk van zijn functioneel bevoegde collega's. De aanvullende regeerverklaring van 18 mei 2005 na het B-H-V-debacle moest voor Vandenbroucke de echte start betekenen voor zijn beleid in De Rand. Maar in die regeerverklaring is niets nieuws aangekondigd. Alle maatregelen stonden reeds in het Vlaamse regeerakkoord, de beleidsnota of waren reeds toegezegd in de vorige legislatuur. Belangrijke belofte is uiteraard de financiële middelen voor huisvestingsmaatschappij Vlabinvest die in de begroting 2006 zeker zouden worden opgenomen. Het Vlaams Belang is tevreden dat Vlabinvest 25 miljoen euro extra zou krijgen op de 4,5 miljoen euro dat het jaarlijks ontvangt en dat het werkterrein zou worden uitgebreid tot de ganse Vlaamse Rand. Maar zal die éénmalige injectie van 25 miljoen euro voldoende zijn als men gaat opereren over de ganse Vlaamse Rand ? Het is ook wachten op een decretaal initiatief om Vlabinvest een voorkooprecht toe te kennen... Bijzonder pijnlijk is echter de kwestie van de pedagogische inspectie in het faciliteitenonderwijs. Zowel in zijn beleidsnota als in het regeerakkoord staat dat er een overeenkomst moet zijn met de Franstalige gemeenschap tegen 1 januari 2006, anders zal de Vlaamse Regering eenzijdige maatregelen nemen. Maar welke die éénzijdige maatregelen dan wel zouden zijn blijft blijkbaar voor de Vlaamse Regering zelf een raadsel !

Op concreet vlak is er van alle aangekondigde maatregelen nog niets in huis gekomen. Van de "Task-Force" voor de Vlaamse Rand hebben na de oprichting niets meer vernomen.

Ook het voortbestaan van Ring-TV blijft onzeker. De Vlaamse Regering blijft bij haar standpunt om geen extra steun te geven aan de lokale zender. Dit is betreurenswaardig omdat Ring-TV in de Vlaamse Rand dezelfde rol heeft te vervullen als TV-Brussel in de Vlaamse hoofdstad. De Vlaamse Regering blijft beklemtonen dat er synergiën en samenwerkingsverbanden dienen te komen met bv. ROB-TV maar dat houdt natuurlijk gevaren in voor de redactionele onafhankelijkheid van Ring-TV. Het Vlaams Belang wil een structurele ondersteuning zoals dit het geval is bij TV-Brussel.

Werk

Wat tewerkstelling betreft is het positief dat de SP.A. zich begin september 2005 uitsprak voor de volledige regionalisering van het tewerkstellingsbeleid maar voorlopig blijft dit beperkt tot vrome wensen. De SP.A. steunt dus, althans met woorden, de "Open Brief" van minister Vandenbroucke die hij tijdens de herfst van 2004 lanceerde. Wanneer volgt echter de praktijk ?

De Vlaamse Regering en de Vlaamse sociale partners ondertekenden begin dit jaar wel een werkgelegenheidsakkoord voor 2005 en 2006. Bedrijven zouden worden gestimuleerd om kortgeschoolden aan te werven en deeltijds lerenden een werkervaringsplaats aan te bieden. Oudere werknemers die hun job verliezen zouden financieel worden gestimuleerd om terug aan de slag te gaan via onder meer de weerwerkpremie. Voor langdurig werkzoekenden zouden er extra werkervaringsplaatsen worden gecreëerd die hun instap op de arbeidsmarkt zouden

moeten bevorderen. Er gaat grote aandacht uit naar knelpuntberoepen en kansengroepen.

Toch blijkt op het veld dat er op het vlak van de knelpuntenberoepen zeer weinig is gerealiseerd terwijl de vacatures zich opstapelen en de illegale tewerkstelling van buitenlanders toeneemt.

Heel concreet probeerde Vandenbroucke via allerlei projecten de band tussen het onderwijs en de werkvloer te vergroten. Vandenbroucke legde sterk de nadruk op de optimalisatie van leerwerkprojecten, de afstemming van aangeleerde vaardigheden op de gevraagde competenties op de arbeidsmarkt, enz. Hij wilde ook vacatures en werkzoekenden gerichter samenbrengen waarbij sterk de nadruk werd gelegd op allochtonen via "maatwerk". Vandenbroucke hoopt dat door de samenvoeging van de bevoegdheden Werk, Onderwijs en Vorming bij één minister een unieke kans is gecreëerd om met Vlaanderen een Europese pioniersrol te vervullen voor beroepsonderwijs en beroepsopleidingen.

Het beleid van Vandenbroucke wordt ook gekenmerkt door de zgn.

'diversiteitsplannen' voor de bedrijven. Deze zouden worden gesubsidieerd wanneer ze in hun onderneming werknemers in dienst nemen die kwetsbaar zijn op de arbeidsmarkt.

Vrij recent pakte Vandenbroucke uit met de weerwerkpremie voor vijftigplussers die bij herstructurering hun baan verliezen, een initiatief dat ouderen financieel moet stimuleren om aan het werk te blijven en een hefboom om de werkzaamheidsgraad van oudere werknemers te verhogen. De minister trekt ook extra middelen uit om het mogelijk te maken dat méér mensen bepaalde 'titels van beroepsbekwaamheid' zouden kunnen verwerven.

De Vlaamse Regering sloot tevens een nieuwe beheersovereenkomst met de VDAB af waarbij Vandenbroucke andermaal vond dat de VDAB meer aandacht diende te hebben voor de allochtonen. Vandenbroucke onderstreept dat van de door de VDAB individueel begeleide werklozen minstens 20 % allochtoon dient te zijn.

De sterke nadruk in de beheersovereenkomst op de individuele begeleiding is een goede zaak maar is al te zeer gericht op de allochtone doelgroep.

Welzijn en Volksgezondheid (Minister Inge Vervotte) : 6/10

Welzijn

Vervotte's beleid werd tijdens dit eerste jaar vooral gekenmerkt door een permanente zoektocht naar geld : voor het wegwerken van de wachtlijsten in de gehandicaptenzorg en de kinderopvang, voor de gezinszorg, enz.... Voorlopig is er echter onvoldoende geld om alles te realiseren.

Ook de groeiende kosten in de zorgverzekering plaatst de Vlaamse Regering voor grote financiële uitdagingen. Als het huidige beleid wordt verder gezet zullen de uitgaven in de zorgverzekering snel hoger liggen dan de inkomsten. Tijdelijk zullen de reserves van het Zorgfonds nog kunnen worden aangesproken, maar volgens de SERV zou het Zorgfonds al in 2025 opgebruikt zijn. Om het systeem in stand te houden moet er ofwel bespaard worden, moet de bijdrage verhoogd worden of moet de Vlaamse Regering het tekort bijpassen. Eén ding werd tijdens dit jaar duidelijk : de standpunten van de SP.A. en van VLD ter zake staan lijnrecht tegenover elkaar. Bij de toepassing van de zorgverzekering in Brussel stellen zich overigens diverse problemen waar de Vlaamse Regering maar geen antwoord op vindt. De verplichting voor de Vlaamse Brusselaars om gebruik te maken van professionele zorg in het kader van de tegemoetkoming thuiszorg en mantelzorg is nog steeds niet verdwenen.

Daar waar Vervotte en de CD&V aanvankelijk nog konden verdacht worden van een gezonde communautaire reflex, vielen de maskers definitief af na de goedkeuring van de jeugdbeschermingswet in de Kamer van Volksvertegenwoordigers. Ondanks alle stoere verklaringen dat federaal minister Onkelinx moest en zou rekening houden met de Vlaamse visie terzake, lieten Vervotte en de Vlaamse Regering zelfs geen protest horen toen het ontwerp van Onkelinx, zonder enig overleg met Vlaanderen, toch in ongewijzigde vorm werd goedgekeurd in de Kamer. In de wet is van een jeugdsanctierecht geen sprake, maar wordt uitsluitend uitgegaan van de jeugdbescherming. Minister Vervotte beloofde dat ze tijdens de vakantie 'intensief' zou overleggen met minister Onkelinx en dat de gesprekken zouden moeten afgerond zijn tegen de start van de besprekingen in de senaat in het najaar.

Een goede zaak is wel dat de Vlaamse Regering op 22 juli 2005 meedeelde dat ze het akkoord over Everberg opzegde en de federale regering zou voorstellen om van de jeugdinstelling in Everberg een exclusief Vlaams detentiecentrum te maken dat plaats biedt aan 50 jonge criminelen. De minister ging ook in op de eis van het Vlaams Belang en voerde het plan af om in Ekeren een instelling voor jonge delinquenten te vestigen.

Een positieve vermelding verdient de wijze waarop Vervotte de onderhandelingen voerde met de vakbonden over een nieuw sociaal akkoord voor de welzijnssector. Het akkoord kwam, naar het oordeel van een meerderheid van het personeel, tegemoet aan voldoende van hun eisen. Het feit dat de christelijke vakbond de sterkste in de sector is zal hier wel niet vreemd aan geweest zijn. De keerzijde van de medaille is dat de wachtlijsten in de zorgsectoren nog steeds niet afdoende zijn verminderd. Een kentering dienaangaande is een goede aanzet maar onvoldoende.

Voor de CD&V was dit nochtans één van de speerpunten in de verkiezingscampagne van 2004.

Op het vlak van decretale initiatieven beperkte het beleid van Vervotte zich tot het decreet tot regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen. Dit decreet stemt de adoptieprocedure af op de nieuwe federale wet terzake.

De begroting 2005 voorzag geen middelen voor de uitbouw van kinderopvang. Minister Vervotte is er vooralsnog niet in geslaagd om haar belofte waar te maken van 5.000 extra plaatsen in de kinderopvang. Ook m.b.t. de jaarlijkse toename van het urencontingent in de gezinszorg en de toename van de subsidiëring van de thuiszorg zijn de CD&V-beloften nog niet waargemaakt en wordt alles naar de meerjarenbegroting verwezen.

In het groeiplan van de paarsgroene regering werd overeengekomen dat er jaarlijks 766 opvangplaatsen zouden bijkomen in de gehandicaptensector om de wachtlijsten weg te werken. Dit zou mogelijk worden gemaakt door een jaarlijks extra budget van 22,5 miljoen euro. Minister Vervotte slaagde erin dit bedrag binnen te halen waarna er nu 900 nieuwe opvangplaatsen zouden zijn. Toch is het probleem zeker nog niet achter de rug. Volgens cijfers van de vzw Opvang Tekort zouden er 3.200 nieuw opvangplaatsen nodig zijn om de wachtlijsten geheel weg te werken. Ook voor het persoonlijk assistentiebudget zijn er nog steeds lange wachtlijsten. Er wordt terzake gewerkt met 'prioritaire dossiers'.

Minister Vervotte wil het aanbod aan opvang trouwens meer afstemmen op de individuele vraag want de zorg moet flexibeler en gedifferentieerder.

Volksgezondheid

Minister Vervotte werd tijdens haar eerste regeringsjaar op het vlak van volksgezondheid vooral geconfronteerd met de zeer ruime actieradius van federaal minister Demotte die heel actief is op het vlak van preventie en vaak initiatieven neemt waarop Vervotte dan dient te reageren om tot duidelijke afspraken te komen. Toch wekt minister Vervotte minstens de indruk dat Demotte haar iedere keer de kaas van het brood eet. Dit staat haaks op het pleidooi van de minister voor een volledige overheveling van het gezondheidsbeleid.

Landbouw en Visserij (Minister Yves Leterme) : 5/10

Landbouw

Op het vlak van landbouw en visserij lijkt de beloftecultuur van weleer aangebroken. De ministers Leterme en Peeters (mestproblematiek maakt deel uit van de bevoegdheid leefmilieu) wekten bij de grote landbouworganisaties grote verwachtingen. Eén jaar later moeten de belangrijke realisaties nog altijd gebeuren en bleef het beleid terzake beperkt tot het uitzenden van politieke signalen en persberichten.

Tot nog toe bleef het decretaal werk beperkt tot een technisch verzameldecreet dat wel enkele knelpunten uit het MAP II oploste en waarbij men er terecht voor opteerde om enkele sanctionerende maatregelen te mildereren ten voordele van enkele stimulerende maatregelen.

Het was tevens positief dat bedrijven worden aangemoedigd om onderling samen te werken, o.a. via telersverenigingen of andere samenwerkingsverbanden binnen de voedselketen.

Land- en tuinbouwers krijgen in het kader van de Europese hervorming van het landbouwbeleid, die in Vlaanderen op 1 januari 2005 werd doorgevoerd, meer flexibiliteit om marktgericht te produceren. Er werd ook extra geïnvesteerd in toegepast en praktijkgericht onderzoek en er werden nieuwe mogelijkheden gecreëerd voor de productie van biobrandstoffen, de productie van kwaliteitsproducten en het opnemen van zorgtaken op actieve land- en tuinbouwbedrijven, de zgn. zorgboerderijen. Voor jonge boeren werden specifieke maatregelen voorzien zoals bij de wijziging van de melkquotaregeling.

De Vlaamse Regering kan blijkbaar ook niet optornen tegen de Europese intenties om het Europese suikerbeleid te hervormen en de suikerprijs te doen dalen. De suikerbiet heeft een spilfunctie in de Vlaamse landbouw en is altijd één van de weinig rendabele teelten geweest. Als dit rendement wegvalt worden de suikerbieten niet langer verzekerd van een aanvaardbaar inkomen. Maar meer dan wat lobbywerk kan de Vlaamse Regering blijkbaar niet doen...

Negatief is echter dat het nog steeds wachten is op de indiening bij het Vlaams Parlement van het nieuwe mestdecreet dat de huidige regelingen behoorlijk zou wijzigen. Op haar laatste ministerraad vóór het reces keurde de Vlaamse Regering wel de visienota "Naar een nieuw mestbeleid in Vlaanderen" goed die als basis zou dienen voor het nieuwe decreet. Men zou werken met een systeem van nutriënten-emissierechten die verhandelbaar worden. Ook de omkeerbaarheid van de kwetsbare gebieden zou mogelijk worden.

Er valt echter te vrezen dat dit eerder een mistgordijn is om de fundamentele onenigheid binnen de Vlaamse Regering terzake te verdoezelen. Minister Peeters heeft overigens al benadrukt dat het naleven van de Europese Nitraatrichtlijn buiten kijf staat. De SP.A. wil dat 70 tot 80 % en zelfs het ganse grondgebied als kwetsbaar gebied wordt aangeduid !

M.b.t. de ruimtelijke afbakening van de agrarische structuur wekte de Vlaamse Regering nogal wat hoop op door te stellen dat de agrarische bestemmingen op de

huidige gewestplannen zouden worden gerespecteerd en niet langer meer zouden worden belaagd door de zgn. 'groene' RUP's.

Visserij

Wat de visserijsector betreft ging de aandacht vooral uit naar het vrijwaren van minimale vangstquota en het behouden van de zeevisgebieden.

Uitdagingen zijn alvast de hoge dieselprijzen, naast de kleine zone van territoriale wateren voor de kust en de lange vaarroutes naar de visgronden. De vissers moeten ver varen naar de visgronden waarbij ze niet kunnen vissen, maar deze dagen worden wel als zeedagen meegerekend terwijl deze door Europa beperkt zijn.

Minister Leterme hoopt via intens overleg met de bevoegde Europese Commissaris de Vlaamse visserij van verder onheil te behoeden maar slaagt hierin vooralsnog niet.

Binnenlandse Aangelegenheden, Wonen, Stedelijk Beleid en Inburgering (Minister Marino Keulen) : 5/10

Binnenlandse Aangelegenheden

Op 25 mei 2005 werd een aangepast ontwerp van gemeentedecreet bij het Vlaams Parlement ingediend, dat reeds enkele weken later door de plenaire vergadering werd goedgekeurd. Tegenover het ontwerp van de vorige legislatuur en zelfs tegenover de beleidsnota werden een aantal fundamentele opties gewijzigd, zoals de schrapping van de rechtstreekse burgemeesterverkiezing. De eveneens aangekondigde versterking van de controlemogelijkheden door gemeenteraadsleden blijkt eveneens slechts in zeer beperkte mate te worden gerealiseerd. De aangekondigde evenwichtige verhouding tussen raden en uitvoerende colleges is dan ook niet gerealiseerd.

Het nieuwe gemeentedecreet is de resultante van de grootste gemene deler geworden tussen de meerderheidspartijen en werd daarmee een flauw afkooksel van wat VLD-minister Keulen er aanvankelijk mee beoogde. Van een echte vernieuwing en toekomstgerichte visie is dan ook niet langer sprake.

Ondertussen blijkt dat ook het aangekondigde provinciedecreet door specialisten sterk wordt bekritiseerd. Door de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur worden ernstige vragen gesteld naar de visie achter dit decreet en bij de afwezigheid van enige wetenschappelijke onderbouw.

Het gemeentekiesdecreet, provinciekiesdecreet en OCMW-decreet blijven witte vlekken op de kaart.

De minister kondigde vorig jaar ook de creatie van een voldoende financieel draagvlak voor elk lokaal bestuur aan. In plaats van een vernieuwd en versterkt financieel draagvlak voor de lokale besturen blijkt integendeel de financiële situatie van de gemeenten er niet op vooruit te gaan. Minister Keulen slaagt er niet in enig gewicht in de schaal te werpen bij zijn federale collega's die beslissingen nemen met zware implicaties voor de lagere besturen.

Het aangekondigde vereenvoudigen van de procedures en verplichtingen voor ondergeschikte besturen is aangekondigd voor de herfst. Zoals de ervaring met het gemeentedecreet ons heeft geleerd, is de kans groot dat ook hier het uiteindelijke ontwerp slechts een flauwe afspiegeling zal zijn van de aangekondigde stroomlijning van regelgeving en procedures.

Inburgering

Minister Keulen kondigt voor het najaar een aanpassing van de inburgeringswetgeving aan die tegemoet komen aan de kritieken van het Vlaams Belang op het inburgeringsdecreet. Toch is nog steeds geen sprake van een inburgeringsproef en is er geen koppeling met de verblijfsvergunning (het verblijfsrecht is federale materie). Oudkomers (de hier reeds verblijvende vreemdelingen) worden nog steeds niet opgenomen bij het inburgeringsbeleid. Bovendien blijft het dweilen met de kraan open, zolang de immigratiewetgeving niet wordt verscherpt naar Nederlands en Deens voorbeeld.

Bovendien is er een financieel probleem. Om het huidige ritme te handhaven en de oudkomers die niet zijn ingeburgerd ook in te burgeren is in 2009 minstens 53,6 miljoen euro nodig. In de meerjarenbegroting is echter slechts 36 miljoen euro voorzien.

Imams en andere buitenlandse bedienaren van de eredienst zouden bijzondere inburgeringscursussen moeten volgen. Minister Keulen ging onderzoeken in hoeverre dit mogelijk is. Hij zou ook onderzoeken in welke mate een koppeling aan het decreet betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende eredienst mogelijk is.

Keulen kondigde ook kwaliteitscontrole aan op het didactisch materiaal van elk onthaalbureau.

Eind januari 2005 deed minister Keulen enkele opgemerkte uitspraken i.v.m. de erkenning en de financiering van de erediensten. Hij stelde ondermeer dat het Nederlands de voertaal diende te worden in de moskeeën. Ook fundamentalistische moskeeën zouden geen aanspraak kunnen maken op financiering. Een en ander zou worden vastgelegd in een uitvoeringsbesluit maar na kritiek van Spirit slikte Keulen zijn beloftes echter opnieuw in en stelde hij dat de scheiding van kerk en staat ertoe leidt dat hij weliswaar een moskee wel mag erkennen en subsidiëren, maar niet mag verplichten het Nederlands te gebruiken.

De minister stelde wel een boerka-modelreglement op voor de gemeentebesturen, die zich op dit modelreglement kunnen baseren om het dragen van een boerka in hun gemeente te verbieden.

Sociale Huisvesting

Op het vlak van sociale huisvesting steunde het Vlaams Belang de maatregel om het kooprecht van de sociale huurder te realiseren. De minister onderstreepte dat er een grote hervorming zal komen van de wetgeving rond sociale huisvesting. Het decreet op de Vlaamse wooncode zou worden aangepast en het sociale huurbesluit zou worden vervangen.

Het is goed dat de lokale sociale huisvestingsmaatschappijen meer bevoegdheden zouden krijgen om een eigen toewijzingspolitiek te ontwikkelen. Er zou gewerkt worden met zgn. 'beheersovereenkomsten' tussen de VHM en de sociale huisvestingsmaatschappijen. Het Vlaams Belang staat vanzelfsprekend ook achter de verplichting om Nederlands te willen leren als voorwaarde voor het huren van een sociale woning. Vanaf 1 januari 2006 zou de bereidheid om Nederlands te leren en een basisvaardigheid op te doen, worden opgenomen in de huurreglementering. In het sociaal huurbesluit zou ook het afsluiten van proefcontracten worden opgenomen. Mensen zouden pas kunnen huren voor onbepaalde duur na het doorlopen van een proefcontract zodat kan worden nagegaan hoe iemand zich inpast.

Een aantal voorstellen van Keulen gaan de goede richting uit, maar toch is het allesbehalve te verwachten dat de door Keulen voorgestelde aanpassingen de leefbaarheidsproblematiek, de catastrofale financiële situatie van vele huisvestingsmaatschappijen en de problematiek van de wachtlijsten zullen oplossen.

Uit het jaarverslag van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij bleek dat het aantal gerealiseerde sociale woningen in 2004 vrij mager uitviel. Volgens de minister moet de doorstroomtijd op zeer korte termijn worden verbeterd door een betere communicatie tussen alle betrokken actoren.

Het blijft ook wachten op de heroriëntering van het stelsel van huursubsidies naar een uitgebreider systeem van huurtoelagen. Vandaag de dag bestaat er immers nog steeds slechts een zeer beperkt systeem van huursubsidies.

Stedenbeleid

Inzake stedenbeleid heeft de minister nog niet al te veel blijk gegeven van zin voor initiatief. Hij heeft wel in de strijd tegen de huisjesmelkerij een aantal gerichte maatregelen genomen : een verhoging van de boetes tot 50.000 euro en het inschrijven van een 'herstelvordering' in de Vlaamse wooncode, waarmee de huisjesmelker kan verplicht worden zijn huis weer bewoonbaar te maken. Inzake het misbruik door illegalen van sociale voorzieningen zou er dit najaar een wetenschappelijke studie komen die duidelijk moet maken hoe en in welke mate mensen zonder verblijfsrecht in Vlaanderen van de gemeenschapsvoorzieningen gebruik maken.

Economie, Buitenlandse Handel, Onderzoeks- & Wetenschapsbeleid (Minister Fientje Moerman) : 4/10

Economie

Minister Moerman probeerde op het vlak van economie vooral zaken uit te voeren die door haar voorganger in de steigers werden gezet. We verwijzen hier o.a. naar de Arkimedes-regeling, die risicokapitaal aan startende en groeiende bedrijven moet verschaffen. Het systeem van de expansiesteun aan bedrijven onder gesloten call systeem werd nog niet fundamenteel hervormd. Het systeem werd enkel verfijnd. De minister worstelde ook met het systeem van adviescheques dat in de loop van 2005 verscheidene keren werd gewijzigd.

Op voorstel van de minister heeft de ministerraad op 22 juli 2005 wel de ondernemerschapportefeuille goedgekeurd. Dit is een nieuw, geïntegreerd instrument dat het aantal cheque-instrumenten van vier tot één reduceert. KMO's en vrije beroepen kunnen vanaf 2006 via het internet zo'n portefeuille openen. De portefeuille zal o.a. de adviescheque en de opleidingscheque vervangen.

Het is ook duidelijk dat de uitvoering van de Ondernemingsconferentie alsmear trager verloopt. Na meer dan 16 maanden lopen vier op de tien maatregelen vertraging op. Vooral de administratieve vereenvoudiging lijkt een zeer moeilijk te bekampen fenomeen

De Vriendenlening is er onlangs wel eindelijk gekomen. Op die manier kan een beginnende ondernemer vlotter aan krediet geraken terwijl de belegger een fiscaal voordeel geniet.

Er zal ook nog moeten blijken of het unieke ondernemersloket dat de Vlaamse ministerraad heeft goedgekeurd de administratieve lasten voor het bedrijfsleven zal verminderen en de contacten tussen overheid en ondernemer zal vereenvoudigen. Er komen in totaal vijf provinciale VLAO-centra (Vlaams Agentschap Ondernemen) die met Voka en Unizo zullen samenwerken.

Deze unieke loketten zijn er op het terrein nog steeds niet (helemaal) en het huidig systeem van ondernemersloketten draait totaal vierkant.

Ook de regeling rond inkomensverlies voor handelaars bij openbare werken is nog steeds niet volledig operationeel. Minister Moerman probeert via een Actieplan wel de automobielsector in Vlaanderen voor verder onheil te behoeden waarbij de verlaging van de loonkost voor ploegenarbeid, de invoering van de tijdspaarrekeningen, invoeren van een 'accountmanager', enz... voorop staan.

Buitenlandse Handel

Op het vlak van buitenlandse handel kan minister Moerman weinig voorleggen behalve een hele resem economische zendingen. In oktober 2004 kwamen de 3 regionale ministers van buitenlandse handel samen om overleg te plegen om het beleid inzake buitenlandse handel beter op elkaar af te stemmen. Bedoeling was dat

de regio's meer gezamenlijk zouden optreden! Moerman ontkende op haar communiezieltje dat dit op een aardige poging tot herfederalisering van de buitenlandse handel leidt.

In november 2004 verklaarde Moerman dat er werk moest gemaakt worden van een beter statuut voor de Vlaamse economische vertegenwoordigers in het buitenland. Verder werd hierover niets meer gehoord....

In april 2005 moest minister Moerman zich bezig houden met de noodzaak tot een onderzoek naar de werking van Export Vlaanderen waarbij een interne audit ook een sterktezwaakte-analyse zou maken van het organisatiebeheer bij Export Vlaanderen en de Dienst Investeren Vlaanderen. Pas op 14 juli 2005 werd na veel gepalaver het langverwachte Flanders Investment and Trade (FIT) een feit.

Onderzoek- en wetenschapsbeleid

Op het vlak van onderzoek- en wetenschapsbeleid richtte minister Moerman samen met minister Van Mechelen het Vlaams Innovatiefonds op en zette ze het Odysseus-programma op, een "brain gain"-programma om toponderzoekers naar Vlaanderen te halen door middel van een startfinanciering voor wetenschappelijk onderzoek. Dit programma is zeker een stap in de goede richting maar de vraag is in hoeverre dit programma het aantal studenten in ons land dat doctoreert, onderzoeker of professor wordt, zal doen stijgen. Het is in dit verband wachten op het zgn. Methusalemfonds en het toppersfonds waarover momenteel niets meer wordt vernomen.

Het is hoe dan ook duidelijk dat de Vlaamse Regering op economisch vlak over te weinig bevoegdheden en hefboomen beschikt om een eigen Vlaamse economisch beleid te ontwikkelen. De cruciale bevoegdheden bevinden zich nog steeds op federaal vlak.

Cultuur, Jeugdbeleid en Sport (Minister Bert Anciaux) : 3/10

Cultuur

Het voorbije jaar stond vooral in het teken van de implementatie van het kunstendecreet (eerste subsidieronde) waarbij Minister Anciaux veel onnodige verwarring creëerde bij de Vlaamse Opera. De minister heeft nu 10 miljoen euro extra gevonden voor de kunsten en wil daar nu overal applaus voor krijgen. Ondertussen ontstaat steeds meer een spanningsveld met de autonome kunstenaars, want Anciaux wil dat de kunstensector (vooral de podiumkunsten) meer samenwerkt om de versnippering tegen te gaan. Anciaux wil minder erkenningen voor initiatieven rond één kunstenaar. Anciaux wil ook de steunpunten hervormen die los van de cultuuradministratie, de belangen van de verschillende sectoren moesten behartigen. Het hele netwerk van steunpunten moet op zijn efficiëntie en meerwaarde worden beoordeeld. Verder waren er vooral technische decreetswijzigingen (ondermeer aan het erfgoeddecreet, het archiefdecreet en het decreet op de volkscultuur).

De grote uitdaging in het najaar wordt ondermeer de opmaak van de beheersovereenkomsten met de grote cultuurinstellingen. Die overeenkomsten moeten de synthese maken van de artistieke en zakelijke keuzes. Anciaux blijft er bij dat er op zakelijk vlak zeker verregaande samenwerkingsverbanden moeten komen. Hij komt er wel op terug dat het opstellen van drie artistieke werkingen samen een grotere versterkte artistieke werking kan betekenen waarmee hij de polemiek rond het orkest van de Vlaamse Opera wat kon bedaren.

Het is nog altijd wachten op de oprichting van een investeringsmaatschappij voor culturele producties waarin Anciaux ondermeer film, mode en design wil onderbrengen. De musicalsector wordt momenteel niet meer structureel gesubsidieerd en is hierdoor aangewezen op de fondsen van deze investeringsmaatschappij die precies zou vertrekken vanuit het ondersteunen van risico's en niet direct vanuit het principe van winst maken. De musicalsector heeft hier terecht niet langer op gewacht en heeft (Music Hall) een Live Entertainment Foundation opgericht waarin bedrijven en particulieren geld kunnen storten.

Het is ook duidelijk dat minister Anciaux blijft zweren bij het bevoordelen van elitaire en/of experimentele, complexe theaterprogrammatie. Met het akkoord over het bestuur en de subsidiëring van de vzw Flagey Brussel werd dit een echte co-communautaire instelling en een intercultureel project waarbij meteen ook twee van Anciaux's centrale concepten gestalte kregen. 'Vlaamse identiteit' blijft voor Anciaux een zeer relatief gegeven.

Sport

De aandacht van de minister lijkt vooral naar topsport uit te gaan. Dit jaar werd 1,5 miljoen euro vrijgemaakt voor enkele topsportevenementen die Vlaanderen in de kijker moesten plaatsen. Toch moeten we ons ook durven afvragen of een dergelijke

promotie wel het nodige effect heeft en of de middelen niet evenzeer moeten worden gebruikt om sport bij de jeugd te promoten.

De in maart 2005 aangestelde topsportmanager moet deze maand naar buiten komen met zijn Vlaams Topsportmodel. De topsportmanager moet klaarheid scheppen in het complexe sportlandschap in Vlaanderen en de federaties beter doen samenwerken. Er zou een rationalisatie van de topsportscholen komen tot één per provincie die dan wel meer sporttakken zou bestrijken. Het is wachten op de uiteindelijke realisatie...

De minister beloofde tevens om de Vlaamse overheid tien toptrainers te laten aanwerven waarbij er in de periode 2005-2009 nog eens 32 zouden bijkomen. Voor het ogenblik is er welgeteld één dergelijke trainer aangeworven.

Ondertussen wordt wel geklaagd dat de minister te weinig aandacht heeft voor de breedtesport. De minister stelt wel dat hij tijdens deze legislatuur het budget voor sport wil verhogen tot 8 miljoen euro, maar heeft dergelijke verhoging al eens beloofd... Bovendien wil men heel wat doorschuiven naar de gemeenten die meer zouden moeten doen voor de breedtesport. Vooraleer hij extra inspanningen doet voor het lokaal sportbeleid dient er eerst een nieuw decreet te komen voor het lokaal sportbeleid.

De minister wil zich ook profileren als een fervent bestrijder van doping in de sport. Maar afgelopen jaar werd duidelijk dat de dopingbestrijding soms meer weg heeft van een heksenjacht en dat de wijze waarop in Vlaanderen dopingcontroles gebeuren niet waterdicht is. De communicatie van de minister hierover (o.a. de zaak Rutger Beke) was niet optimaal. De minister dient hoe dan ook het decreet rond doping aan te passen aan de internationale voorschriften van WADA.

Onder minister Anciaux zit een volledige splitsing van enkele sportfederaties zoals de Koninklijke Belgische Voetbalbond er geenszins aan te komen. Het ziet er naar uit dat de piste van de Profliga en het plan Preud'homme zal worden bewandeld waarbij de bond wordt gesplitst in een prof- en amateur-liga waarbij enkel die amateur-liga zou worden opgesplitst in een Vlaamse en Waalse federatie. Rond de splitsing van het BOIC is het oorverdovend stil...

Jeugdbeleid

Minister Anciaux zorgde op het vlak van het jeugdbeleid voor heel wat ongenoegen bij het lokaal jeugdwerk door zijn lineair snoeien in het oorspronkelijke budget. In 2005 werd de situatie budgettair enigszins rechtgetrokken, maar vond geen inhaaloperatie plaats. Decretaal werd er de voorbije periode gesleuteld aan het decreet op het Vlaamse jeugdbeleid ondanks het feit dat de jeugdsector vroeg naar decretale rust. Belangrijkste wijziging was dat bij het hoofdstuk jeugdcultuur een structurele ondersteuning van de kunsteducatie werd ingevoerd. De vraag blijft of kunsteducatie onder deze koepel van het jeugdbeleid thuishoort en zal blijven. De jeugdsector was wel enthousiast over de beslissing van de ministers Vervotte en Anciaux om een fiscale aftrek toe te staan voor alle vakantie-initiatieven die door de Vlaamse overheid of door de gemeenten of de provincies erkend zijn als jeugdwerk. Dit betekende evenwel dat de zogenaamde sportkampen uit de boot vielen, waardoor een federaal initiatief noodzakelijk was.

Het komende parlementaire jaar zal verder gewerkt worden aan de vermindering van de planlast bij lokale besturen voor de opmaak van de gemeentelijke en provinciale jeugdwerkbeleidsplannen. Het Vlaams Belang zal dit kritisch evalueren.

Brussel

Van een krachtig Vlaams Brusselbeleid is onder Anciaux geen sprake. De minister rommelt vooral in de marge (oprichting Brussels Informatie- en Onderzoekscentrum en de redding van Café Dada waarrond hij zijn Vlaams-Nederlands Huis zal bouwen).

Van de Brusseltoets waarbij men de decreetgeving ging toetsen aan de gevolgen voor Brussel is daarentegen niet zo veel in huis gekomen. De Vlaamse Regering besliste pas op 22 juli 2005 tot de veralgemening van de Brusseltoets en het voeren van een kerntakendebat met de VGC.

Met het bezoek van de rapporteur van de Raad van Europa, mevr. Cliveti, heeft de Vlaamse Regering en minister voor Brussel Anciaux in het bijzonder het zwaktebod van het Brusselbeleid pijnlijk duidelijk gemaakt. Het bezoek was door de Vlaamse Regering schabouwelijk voorbereid waarbij Anciaux in allerijl zijn 'geprivilegieerde contacten' binnen de Raad van Europa moest aanspreken om te zorgen dat het Rapport Cliveti werd bijgeschaafd. De eerste versie van het Rapport Cliveti stelde immers geen grote taalproblemen in Brussel vast... De minister erkent wel dat de taalproblematiek in de Brusselse ziekenhuizen één van de grootste schandalen in België is, maar doet er weinig aan. Hij wil niet tussenkomen inzake taalwetgeving en is evenmin voorstander van de oprichting van een tweede Vlaams ziekenhuis in Brussel, los van het feit of het een nieuw ziekenhuis zou zijn of de omvorming van een reeds bestaand.

In het kader van de taalproblematiek is ook het dossier van het Virtueel Zorgnetwerk belangrijk. Dit is nog steeds niet operationeel. Anciaux is er nog steeds niet in geslaagd om alle partijen aan te zetten tot samenwerking (federale collega's, VGC en Vlaamse Regering).

Vanuit de Vlaamse Regering kwam ook weinig reactie op de verklaringen van de Brusselse Regering t.o.v. de schorsing van het taalakkoord door de Raad van State. De Brusselse Regering blijft aangeven niet verder te willen gaan dan de tweetaligheid van de dienst !

Media, Buitenlandse Beleid en Ontwikkelingssamenwerking, Toerisme, Ambtenarenzaken (Minister Geert Bourgeois) : 3/10

Buitenlands Beleid en Ontwikkelingssamenwerking

Minister Bourgeois bakt er nog minder van dan wat mogelijk is. Het zwaartepunt van zijn beleid ligt op het vlak van de buitenlandse betrekkingen vooral op het vlak van ... ontwikkelingssamenwerking ! Natuurlijk is er ook het feit van de verspreiding van delen van het buitenlands beleid over de verschillende ministers. Zo zit buitenlandse handel bvb bij een andere minister.

Er is dan ook nauwelijks een éénduidig buitenlands beleid vanwege de Vlaamse Regering. Minister Bourgeois kan enkel wat rommelen in de marge...

Minister Bourgeois wil volgend jaar een eigen Vlaams Agentschap voor Ontwikkelingssamenwerking opstarten. De overheveling van ontwikkelingssamenwerking naar de deelstaten is al honderd keer aangekondigd, maar blijft dode letter. De federale werkgroep die moest oordelen wat nu overgeheveld moest worden, blijkt onderling verdeeld. De minister kon enkel beloven dat een nieuwe werkgroep een en ander aan het herbekijken is om het dossier vlot te trekken. Het blijft echter wachten op Godot....

Voor het Vlaams Belang is tijdens de komende maanden de behandeling van het verdrag aangaande de Europese grondwet essentieel. Het ontwerp van decreet is ingediend en zal, naar alle waarschijnlijkheid, in de herfst worden besproken. De minister wil werk maken van de oprichting van een Vlaams-Europees verbindingsagentschap dat de Vlaamse belangen op het Europees forum dient te verdedigen, netwerken moet uitbouwen en moet zorgen voor een betere informatiedoorstroming.

Teneinde de kritiek van voormalig minister-president Luc Van Den Brande in de kiem te smoren heeft men hem nu gevraagd om dit verbindingsagentschap concreet uit te werken.

Ondanks het gegeven dat het Vlaams Parlement meer aandacht wil schenken aan de Europese besluitvorming door o.a. de oprichting van een Dienst Europa in het Vlaams Parlement blijft het aan de kant van de minister stil. De Vlaamse Regering heeft wel beslist tot het opstellen of herzien van samenwerkingsakkoorden met de federale staat en de andere gewesten en gemeenschappen in het kader van de nieuwe internationale realiteit (bv. over de Europese grondwet, de vertegenwoordiging in de EU-ministerraad, enz...). Men zou één en ander bespreken in een paritair samengestelde werkgroepen. Afwachten dus.

Media

Het Vlaams Regeerakkoord bevatte slechts één pagina over het mediabeleid. De focus was vooral die van de evaluatie van de VRT vooraleer een nieuwe beheersovereenkomst zou worden afgesloten.

Minister Bourgeois blunderde bij de door hem georganiseerde VRT-bevraging. Deskundigen twijfelden ten eerste of de enquête bruikbare gegevens zou opleveren voor beleidsconclusies.

De minister heeft tijdens het reces laten weten dat hij één en ander wil wijzigen aan de huidige constellatie in het licht van de nieuwe beheersovereenkomst. Zo wil hij de “mercantiele geest” uit de VRT halen. Hij wil decommercialiseren, de dotatie herbekijken, de Raad van Bestuur meer macht en de gedelegeerd bestuurder en de directie minder macht geven, het aantal digitale themakanalen beperken, enz.... In die zin volgt hij enkele grote lijnen van het Vlaams-Belangmediaplan.

Het feit dat ondanks de snelheid waarmee de digitalisering van de media plaats vindt, de minister het niet nodig acht om al vroeger aan de onderhandelingen rond een nieuwe beheersovereenkomst te beginnen, roept toch vragen op. Minister Bourgeois wekt de indruk dat hij geen visie heeft op de rol die een overheid in het verhaal van de digitalisering moet spelen. Daarenboven vraagt de VRT tegen 2010 elk jaar 200 miljoen euro extra om digitale TV te verwezenlijken. De vraag is in hoeverre de minister bereid is op de vraag van de VRT in te gaan vermits de VRT door scheep te gaan met Belgacom eigenlijk de andere digitale spelers benadeeld. Ondertussen heeft de minister geen enkele controle over de verdere digitalisering van TV, o.a. door Telenet. Er zijn niet minder dan vijf digitale TV-platformen, maar de vrije keuze blijft beperkt.

Ook de digitalisering van de radio blijft een probleem. De VRT is al volop bezig met digitale uitzendingen terwijl de digitale band voor de andere spelers in de sector nog niet is vrijgegeven. De minister blijft evenwel achter het VRT-beleid ter zake staan....

Ook in het dossier rond de voetbalrechten is minister Bourgeois een zwakke, machteloze minister gebleken. De voetbalrechten werden voor een som van ongeveer 36 miljoen euro gekocht door Belgacom die daarmee wekelijks alle Belgische voetbalmatches aanbiedt. De VRT pikt haar graantje mee door een contract dat de openbare omroep toelaat om de voetbalcompetitie uit te zenden. De minister eiste alleen dat de VRT een dergelijk dossier via de Raad van Bestuur moest laten passeren. Dit gebeurde post factum...

Ondertussen is het wachten op het decreet voor een onafhankelijke mediaregulator. Het Vlaams Belang is het eens met de oprichting van een onafhankelijke regulator voor de media en heeft altijd gepleit voor meer duidelijkheid en éénvormigheid en voor één orgaan waar iedereen met zijn klachten i.v.m. media terecht kan. De gedetailleerde uitwerking van het ontwerp dat is goedgekeurd door de ministerraad laat echter te wensen over.

Ook de problematiek van de verstoring van de Vlaamse frequenties door Franstalige radiozenders blijft aanslepen. De minister ging ervoor zorgen dat het BIPT haar rol van etherpolitie daadwerkelijk ging spelen en had aanvankelijk een akkoord bereikt in het Overlegcomité van 20 april 2005. Als puntje bij paaltje kwam werd het akkoord niet uitgevoerd omdat in de twee KB's die door Minister Verwilghen dienden te worden ingediend de bestaande situatie voor een deel werd bevestigd. Het enige waarmee minister Bourgeois nog kon mee dreigen was het niet ondertekenen van het BIPT-samenwerkingsakkoord.

Nu is de betrokken werkgroep de zaak andermaal aan het bekijken en zal op het Overlegcomité van 7 september 2005 de eventueel gewijzigde KB's opnieuw geagendeerd worden. Minister Bourgeois ondergaat hoe dan ook de federale agenda....

Minister Bourgeois laat ook verstek gaan wanneer het gaat om grotere objectiviteit bij de VRT. Dat was zeer duidelijk toen de minister tijdens een plenair debat zijn steun toezegde aan de nota "De VRT en de democratische samenleving" die de discriminatie van het Vlaams Belang door de VRT moet onderbouwen.

De minister slaagde er ook niet in om de achterstand die Vlaanderen heeft inzake e-government op te halen. De minister zal ter zake voor de komende jaren extra geld vragen van zijn collega's. Ondertussen heeft Vlaanderen een achterstand opgebouwd van zowat 3,5 jaar op de federale overheid en van 1,5 jaar op Wallonië...

Tenslotte bleef minister Bourgeois ook in gebreke bij het streven naar homogene bevoegdheidspakketten inzake media en telecommunicatie. Het blijft op dat vlak ooverdovend stil !

Toerisme

Minister Bourgeois is er op dit terrein nog niet in geslaagd het verschil te maken met zijn voorganger. Er zag wel een nieuw Kustactieplan het licht (Kustactieplan 3) dat echter wel veel minder middelen bevat dan de eerste twee Kustactieplannen. Het blijft ook wachten op het broodnodige nieuwe logiesdecreet dat zorgt voor een modernisering van de decreetgeving en een administratieve lastenverlaging. Bourgeois had tijdens dit eerste jaar vooral aandacht voor de promotie van Vlaanderen op de buitenlandse markten.

Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen **(Minister Katleen Van Brempt) : 2/10**

Mobiliteit

Minister Van Brempt kan op het vlak van mobiliteit nog maar weinig adelbrieven voorleggen.

Van een grondige evaluatie van het decreet basismobiliteit is nog niets in huis gekomen. De minister beperkte zich tot het systematisch verhogen van de dotatie aan De Lijn en het afsluiten van een sociaal akkoord met De Lijn.

Er kunnen ook vragen gesteld worden bij de uitvoering van het Pegasus- en Spartacusplan. Het lijkt erop dat dit momenteel vooral plannen zijn.

De evaluatie van de mobiliteitsconvenanten met de gemeenten laat op zich wachten en ook rond de doorstroming van het openbaar vervoer beperkt een en ander zich voorlopig tot het oprichten van een "taskforce".

Bovendien slaagde de minister niet in om op het vlak van de mogelijke invoering van een wegvignet knopen door te hakken. Een en ander is doorgeschoven naar een 'maatschappelijk debat' dat de SERV dient te organiseren.

Van Brempt is ook niet in staat om de kwestie van het federale verkeersboetefonds/verkeersveiligheidsfonds waarvan de gelden nog altijd bijna uitsluitend aan de politiezones worden toegewezen duidelijk op de politieke agenda te plaatsen.

Van Brempt staat ook voor de grote uitdaging om de communicatie rond de verdere uitwerking van het voorstadsnet van Antwerpen beter te verzorgen dan de voorbije jaren het geval was.

Sociale economie

Het beleid van Van Brempt beperkte zich tot een samenwerking met de federaal bevoegde ministers rond buurt- en nabijheidsdiensten, het verder zetten van de creatie van dienstenjobs in de centrumsteden en het aanwenden van de circuits van de sociale economie in de Antwerpse premetrostations.

Ook hier is vrijwel nog niets gerealiseerd van wat er in haar beleidsnota was aangekondigd.

Conclusies:

Dirk Van Mechelen

Werkt zeer hard in de luwte, met ernst, zakelijkheid en grote technische dossierkennis. Positief is vooral zijn aanpak van de ruimtelijke ordening waarbij hij definitief af wil van de 'afbraakpolitiek' en er stilaan maar zeker meer rechtszekerheid komt.

Slaagt er echter niet in los te komen van de federale hypotheek die op het Vlaamse financieel beleid rust.

9/10

Kris Peeters

Is niet verkozen en dit is een zwakte. Maar durft de 'groene regelneverij' terugdringen en heeft een meer realistische kijk op de milieuproblematiek waarbij hij ecologie en economie meer wil verzoenen. Hij durft ook taboes doorbreken zoals het kritisch benaderen van het uitstapscenario uit de kernenergie. Ook zijn voorstellen voor een nieuw mestbeleid zijn hoopgevend maar moeten in de praktijk nog worden waargemaakt. Zal wel moeten leren leven met de budgettaire beperkingen voor openbare werken.

8/10

Frank Vandenbroucke

Een vakbekwaam minister. Positief is zijn 'open brief' in de herfst van 2004 waarin hij pleit voor de regionalisering van een aantal sociaal-economische bevoegdheden. Maar minister zijn, is ook méér dan vrije tribunes schrijven.

Met zijn uitgangspunten in zijn onderwijs- en werkgelegenheidsbeleid inzake de doelgroep allochtonen reduceert hij dit beleid teveel tot een 'gelijke kansen'-discours. Moet ook oppassen dat hij met zijn algemeen beleid de onderwijswereld niet tot stakingen drijft.

7/10

Inge Vervotte

Minister met een hoog teddybeergehalte. Vervotte komt soms scherp uit de hoek (zoals bij het jeugdsanctierecht) en geeft soms blijk van een gezonde dosis conservatief denken. Toch kan ze veel te weinig haar visie doordrijven en mist bovendien ervaring om het verschil te maken. De toekomst zal moeten uitwijzen of zij genoeg gewicht in de schaal zal kunnen werpen om op budgettair vlak genoeg middelen te verkrijgen om de wachtlijsten in de zorg weg te werken.

6/10

Yves Leterme

Als regeringsleider ging Yves Leterme al bij zijn eerste vuurdoop onderuit met de niet-splitsing van B-H-V. Dit zal blijven wegen op de rest van de legislatuur. Hij is niet echt een bezielend politiek leider en wil het de federale regering en ook de Waalse regering niet te moeilijk maken. Is zich nu al aan het warm lopen om federaal premier te worden. Op het vlak van het landbouw- en visserijbeleid zijn Leterme's uitgangspunten ook de onze, maar het zal nog moeten blijken of hij de grote verwachtingen van de sectoren zal weten in te lossen.

Ondertussen is immers al gebleken dat Europa niet zomaar 'carte blanche' wil geven aan de intenties van de Vlaamse Regering ter zake.

5/10

Marino Keulen

Hij wil wel, maar kan niet. Veel goede intenties, veel ballonnetjes, veel stoere verklaringen maar weinig concrete vooruitgang.

Keulen kan zijn soms correcte uitgangspunten inzake sociale huisvesting, stedenbeleid en inburgering in de praktijk onvoldoende waar maken. M.b.t. het gemeentedecreet werd hij als VLD-minister volledig overvleugeld door zijn coalitiepartners waardoor dit gemeentedecreet een flauw afkooksel werd van de oorspronkelijke bedoelingen (o.a. op het vlak van directe democratie).

5/10

Fientje Moerman

Komt in deze Vlaamse Regering niet altijd goed uit de verf al heeft ze een aantal positieve zaken zoals het unieke Ondernemersloket, de Vriendenlening en het Vlaams Innovatiefonds op de goede sporen gezet. Als vakminister weet ze ongetwijfeld van wanten maar geeft op geen enkel moment blijk van enige Vlaamse reflex op het vlak van buitenlandse handel en economie in het algemeen. Ze mag van premier Verhofstadt natuurlijk ook niet voluit gaan in de Vlaamse Regering en moet aldus regelmatig op de rem gaan staan wanneer het gaat over dossiers die tot meer Vlaamse autonomie moeten leiden.

4/10

Bert Anciaux

Zoals steeds chaotisch en polemisch waardoor een deel van zijn inhoudelijk beleid verdwijnt achter mediaprofilering. Slaagde er ook nu weer in om een deel van de culturele wereld op zijn kop te zetten bij de implementatie van het kunstendecreet.

3/10

Geert Bourgeois

Heeft compleet de boot gemist in het B-H-V-dossier. Is veel te omgeven met het odium van 'j'y suis, j'y reste'. Heeft geen ervaring als minister en moet volledig een beroep doen op de CD&V wanneer het er om gaat het buitenlands beleid van de Vlaamse Regering gestalte te geven. Blaast over de VRT beurtelings warm en koud en heeft op media zeker nog geen onvergetelijke indruk achter gelaten.

3/10

Kathleen Van Brempt

Weegt letterlijk en figuurlijk zeer licht in de regering. Te weinig geschikt als minister. Bereidt haar dossiers ook niet altijd voldoende voor en zakt af en toe door het ijs. Belichaamt voor een stuk de oude paarse bestuurscultuur. Ontpopt zich vooral als Sinterklaas voor De Lijn, maar de files worden er niet korter op. Zal ook moeten bereid zijn om het decreet basismobiliteit ernstig en diepgaand te evalueren. Het wegvignet wordt voor haar een ernstige test naar doortastendheid en vakbekwaamheid.

2/10